

Hembygdsbladet

År 2018
Nr 4

Medlemsblad för Vikingstad Hembygdsförening.
Hemsida: hembygd.se/vikingstad/.
Kontakt: Rickard Fransson Tel 070 5225256
Ansvarig utgivare: Gunnar Asplunder

Redaktörer:
Rickard Fransson
Anders Cedergren

Ordföranden har ordet:

Nu är det höst igen. Åren går ju så fort ju äldre man blir. Nu byter lövträden sin sommargrönka mot de mest förtjusande nyanser gull, brunt och framförallt rött. Alltså de träd som överlevt sommarens torka. I torsdags gick vi runt i hembygdsgården och såg efter vilka träd som vi måste ta bort i vinter. Så är ju livets gång. Naturen har ju haft storstädning med stormar och blåst nästan varje dag.

Vår höstmarknad var fantastisk, ungefär 400 personer kom, och det var lång kö framför väffelståndet och kolbullestekningen. Många försäljare var nöjda med kommersen. Liten regnskur på morgonen sedan fint väder hela dagen. Hela sommaren med kaffe ute varje torsdag förmiddag. Många personer från samhället har kommit, men även många längre borta ifrån. Har fått guida ca 10 personer i boningshuset varje torsdag. T.o.m på engelska.

Vi har ju cykelväg precis här utanför, vilket gör att cyklister stannar och kommer in och besöker hembygdsgården.

Nu ser vi fram emot nästa stora evenemang – julmarknaden 1 december.

Tänk bara vilken lycka att få julpynta i detta gamla boningshus. Vilken lycka med alla dessa gamla hus.

Ha det så bra Alla. Vi ses och hörs. Marianne

Damfrisörer i Vikingstad

Gunilla Frisäter tävlingsklipper.

Gunilla Frisäter och Åsa Bäckstedt tävlingsklipper.

Nu är cirkeln sluten. Idag är det Gunilla Frisäter som arbetar som frisör hos Åsa Bäckstedt på Hårstation. Men för drygt 45 år sedan såg det annorlunda ut. 1972 började Åsa praktisera som schamponeringsflicka på Gunillas damfrisering här i Vikingstad. Hon prioriterade sina timmar på salongen mer än de hon borde varit på i skolan. Frisöryrket har alltid varit drömyrket för Åsa och 1975 fick Åsa anställning som lärling. Efter fyra år som frisörlärling tog Åsa sin gesäll med högsta betyg samt blev hon tilldelad ett extra diplom för sina goda kunskaper i damfrisöryrket.

Gunillas damfrisering öppnade 1964 och vid den här tidpunkten fanns det ytterligare en salong i samhället, en herrfrisörsalng som i januari 1969 köptes av Harry Hill. Samma år som Åsa tog gesällen var det fem frisörer som arbetade på Gunillas damfrisering och salongen fanns centralt beläget i Vikingstad. Närmare bestämt på Mimergatan 3, i gamla Kåhlin's köttaffär, som många kan känna igen sig i eller också Sia's blommor.

Åsa drömde redan som 3-åring om att bli frisör, och hade nu uppfyllt sin dröm. Men det var inte tillräckligt. Hon ville mer. Arbetslivet hade just tagit fart och hon arbetade med det hon gillade allra mest, att göra andra kvinnor fina i håret. Och det gör hon än idag! Det är Åsas fingertoppskänsla, kreativitet och noggrannhet som format hennes och hennes framgång som frisör.

Tidigt i sin karriär fattade Åsa intresse för frisörtävlingar. Tillsammans med Gunilla, som också tävlade mycket, åkte de på flera tävlingar. De båda hade ett brinnande hjärta för dessa tävlingar och 1980 vann Gunilla VM-guld i "Klipp och Fön" samt silver i en annan tävlingsgren, "Dagsfrisyr".

1983 gjorde Åsa debut som tävlande i SM med tre grenar; Klipp & Fön, Dagsfrisyr och Festfrisyr. Hon kom på en 8:e plats och med det kvalificerade hon sig till EM, som var på hösten samma år. Efter EM blev det flera år med tävlingar, samtidigt som salongen växte hemma i Vikingstad med flera anställda och nya lärlingar. 1984 var Gunillas damfrisering så etablerad att de än en gång behövde byta lokal. Denna gång lite längre bort på gatan, övervåningen på Mimergatan 11 (samma hus som Åsa har Hårstation i idag).

Till vänster: Frisyrmodell

Till höger Åsa Bäckstedt.

1997 deltog Åsa i sin sista SM tävling. Även där med bra placering. Samma vår tog Åsa ett nytt kliv i karriären, och valde att gå ifrån Gunillas damfrisering för att tillsammans med Pernilla Carlsson (en av Gunillas andra anställda) stå på egna ben och öppna en ny salong, HÅRBODEN. En salong som också visade sig få en god framgång. Nu var Åsa sin egen företagare och med enorm kundkrets flöt firman på. Under sina tio på Hårboden valde Pernilla att sälja salongen vilket gjorde att Åsa, på egen hand öppnade en ny salong HÅRSTATION. I samma veva började Heidi som lärling hos Åsa. 12 februari 2008 öppnades dörrarna till Hårstation i stationshuset.

En liten, mysig och gedigen lokal som var lagom för två. Åsa, som fortfarande drömde stort, ville ha mer. Planering för att en dag ha en större lokal med mer utrymme och fler möjligheter att erbjuda sina kunder, fann hon Föreningsbankens gamla lokal på Mimergatan 11. Klappat och klart så blev det den nya platsen för HÅRSTATION. Den 8 mars 2008 invigdes den och finns kvar där än i dag. En salong som skulle kunna klassa sig mer som en skönhetssalong. Åsa anställde sin äldsta dotter Andréa, som också idag är egen företagare, och arbetar som nagelterapeut och fransstylist. På salongen jobbar även Lisa med medicinsk fotvård och Fia som massageterapeut.

Under årens lopp har Åsa haft flera lärlingar som hon lärt upp, som sedan valt att lämna för andra utmaningar. Åsa har i nuläget två anställda och två elever som läser frisör andra året i skolan.

Gunilla Frisäter arbetar på salongen 1-2 dagar i veckan, och har fortfarande en stark kundkrets efter alla år.

Nästa år 2019 firar Åsa 40 år som frisör, och hela tiden har hon funnits i Vikingstad och har ingen tanke på att flytta på sig. Snarare växa på plats.

Åsa Bäckstedt och Gunilla Frisäter

Just nu finns det tre salonger i Vikingstad. Hårstation, Hårboden och Evas klipphörna

Utställning av skolfoton.

Vi håller på med att ta fram skolfotografier från Vikingstads skolor. Vi har en del äldre kort med äldre klasser, men det finns säkert flera i gömmorna hos någon av er som haft sin skolgång här i bygden. T.ex. i Kyrkskolan, Gismestad skola och Vikingstad skola. Och kanske skolkök i Sjögestad skola. Främst klassfoton efterfrågas. Hör av er till Veine Nilseryd eller Ulla Eliasson

Herrfrisörer i Vikingstad

Jag Harry Hill flyttade från Tranås till Linköping för att utbilda mig som herrfrisör. Min utbildning var 4 år på Frisörskolan som låg på Storgatan i Linköping där Swedbank ligger idag. Man gick en dag i veckan i skolan, resten på affären där man var anställd. Jag började som frisörlärling hos Folke Widh på Videgatan i Valla. Efter ett år flyttades affären till Parkgatan.

Efter värnplikten började jag hos Sven Andersson på Gustav Adolfsgatan, där restaurant Parisienne ligger idag. 1971 tog jag Mästarbrevet.

Den första herrfrisören i Vikingstad var Johansson som hade sin verksamhet i gamla Bjarnes affär intill Hembygdsgården. Huset revs på 1970- talet. Frisören Helge Ekholm hade sin affär i Målare Ekmans hus i källarvåningen på Torsgatan 27. Sedan kom Arne Hellsing, som hade varit frisör i Åtvidaberg och han bodde någon tid i Bäckhemmet i Vikingstad.

13 januari 1969 köpte jag Arne Hellsings Hårvård vid Torsgatan och nu hette affären Harrys Frisersalong. Arne Hellsing flyttade till Dalarna.

Mitt frisörliv började i Vikingstad, trots att några politiker ifrågasatte om det behövdes en herrfrisör i Vikingstad. Utrymmet var 12 kvm, och det fanns inget personalutrymme att pausa i. Men det gick bra ändå.

1969 när det var Skänninge marknad, var det översvämning i källaren hos Ekman. Enligt skolvaktmästaren Stig Karlsson hade det kommit 47 mm regn vid brandstationen. Curt Nilsson från Prästgården var kund just då. När jag hade klippt färdigt fick vi hjälpa Gunnar Ekman och Ingborg Larsson, som hade manufakturaffär bredvid, att lyfta varor från golvet till säker plats.

21 mars 1972 öppnade jag W-salongen i brandstationen Fålösavägen 5. Där fanns också en damfrisering som upphörde 1974.

Åren gick fort och jag fick också uppleva ett inbrott i affären. Fru Pettersson som bodde ovanpå hade hört skrammel på natten, men tänkte inte mera på detta.

Tjuven hade gått in genom fönstret vid ingången. Han hade vänt till och skrivbordet i köket var sönderslaget. Kassaskrinet försvann. Men det fanns inte mycket annat att ta med sig då.

Och en pingstafton blev jag instängd mellan ytter och innerdörr. Nycklarna låg på hatthyllan. Det tog några timmar innan hjälpen kom med låssmeden Sandell.

Sambon Liisa var då med i studentfirandet i Finland. 31.12 2010 blev jag pensionär. Inventarierna från affären har fått nytt liv i Lettland med hjälp av Hjärta till Hjärta.

8 september 2018 var det höstmarknad på Hembygdsgården.

Det var omkring 400 besökare under marknadstimmarna, och det gick att handla fisk, honung, karameller, ballonger, smycken, korv, ägg, barnkläder m.m. De nästan 20 knallarna verkade nöjda med sin försäljning. Våfflor och nystekta kolbullar gick åt i stora mängder. En hoppborg för barn var en uppskattad attraktion. En lyckad höstmarknad i vackert väder. Regnet kom före marknadsstarten! Körbara veteranfordon fanns för beskådan.

Tack till alla medhjälpare före, under och efter marknaden.

12 september Studiebesök på Vikingstad möbel & snickerifabrik.

Jonas Rosén, en av delägarna, hälsade tjugotalet besökare välkomna att se vad som tillverkades i fabriken. Företaget bildades redan 1945 i lokaler norr om järnvägen. 1965 flyttade företaget till nuvarande lokaler. Fabriken har byggts ut 1977, -94, -96. Det är främst specialinredning till banker och vissa butiker som nu tillverkas på beställning. Vi fick se specialmaskiner som klarar olika moment av träbearbetning för att få en fullgod produkt. Ett intressant besök som vi tackar för.

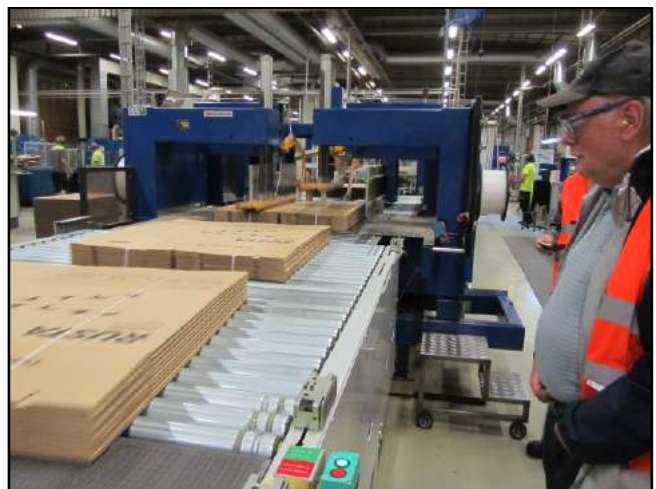
Till höger på bilden syns Jonas Rosén.

12 september och 10 oktober besöktes wellpappfabriken STORA ENSO i Vikingstad som producerar well dygnet runt 5 dagar i veckan. Produktionschefen Pontus Sjösten berättade om fabriksstarten och produktionen i Vikingstad. Redan 1919 startades i Linköping tillverkning av wellpapp i rullar. Det var fabrikören Bruno Ziegler som i sin fabrik för elastiska bindor satsade på welltillverkning. Kunder var möbelfabriker och glasbruk i trakten. 1926 flyttade fabriken till egna lokaler i Malmslätt, nya maskiner anskaffades och tillverkning av hylsor för systembolaget var den stora artikeln. 1938 ombildades firman till aktiebolag med sönerna Gösta och Erik Ziegler som huvuddelägare. 1948 påbörjades även tillverkning av wellkartong på nya maskiner.

1967 köpte Anders Ölander Linköpings Well och köpte efterhand in nya maskiner för andra möjligheter i produktionen. Fabriken läge i ett bostadsområde i Malmslätt störde alltmer och efter mycket förhandlande med kommunen, kunde en ny fabrik byggas i Vikingstad och 1974 kunde fabriken tas i drift. Fabriken blev Billerudsägd, och årsskiftet 1975-76 köpte Esselte företaget som blev Esselte Well. Sedan blev det Tambox AB. Numera heter bolaget Stora Enso Packaging AB efter sammanslagning av svenska Stora och finska Enso. Idag är det 3-skift som gäller 5 dygn i veckan och ett 50-tal arbetar inom väggarna med att tillverka well och lådor. Dessutom finns tio tjänstemän anställda.

Det kommer ca 4 lastbilstrailer varje dag med stora pappersrullar från fabriker i Finland och Polen som körs in i det stora lagret som byggdes 1997. Tre lager papper klistras ihop med vetestärkelse som ger 10 mil well om dygnet. 1 200 000, (1,2 miljoner), lådor stansas ut ur wellen varje vecka och det är 7-800 kunder som köper ca 3000 lådtyper. Varje dag hämtar ett 10-tal lastbilar ca 500 pallar med well-lådor som körs ut främst till kunder söder om Mälardalen . Ett intressant besök hos en storproducent av lådor, i vår närhet.

Tack till Pontus för utmärkt information och fabriksguidning.

Nu är det nya bostadsområdet anslutet till väg 1037, Bankebergsvägen. Mycket återstår dock innan det är byggstart av hus på området.

Julmarknad

På Vikingstads Hembygdsgård

lördag 1 dec klockan 11-15

Mer än 15 knallar säljer ägg, honung, struvor, glögg, korv, bröd, kalvdans, barnkläder, smycken, karameller, fisk, mm

Julloppis.

Skinklotteri.

Kaffeservering inomhus!

Välkomna!

Vikingstads Hembygdsförening och Studieförbundet

Kommande aktiviteter i Vikingstads Hembygdsförening

Lö 1 dec Julmarknad på Hembygdsgården.

Även om loppis och kafé är slut på torsdagarna så träffas vi i Skjutshållet Gröna Villan på torsdagsförmiddagar. för prat och fika. Vi välkomnar er dit naturligtvis.

Årsmöte söndag 3 mars 2019

Planering av nästa års aktiviteter pågår, och vi vill att ni hör av er med förslag på program och utflykter.

Vill du bli medlem i Hembygdsföreningen?

Medlemsavgiften är 120 kr/år, kontakta någon i styrelsen.

Du som är medlem, värva gärna nya till föreningen. Vi vill se flera yngre medlemmar. Hembygdsföreningen välkomnar alla som vill lära och värna om hembygden.

Gott nytt år önskas alla i vår närhet och i hela bygden!

Vi reserverar oss för eventuella faktafel.

Meddela oss gärna om vad ni vill läsa eller om ni har något som ni vill att flera ska få läsa. Bilder uppskattas mycket, om vi kan få ta del av dem.

Manusstopp 2019 Nr 1 19 januari Nr 2 27 april Nr 3 27 juli Nr 4 19 oktober

Aktiviteter utföres i samarbete med Studieförbundet.

